

Friluftslivets fellesorganisasjon

Adresse: Nedre Slottsgate 25, 0157 OSLO
Telefon: 23 31 09 80, Telefaks: 23 31 09 89, E-post: post@frifo.no, www.frifo.no
Org. nr.: 971 262 834, Kontonr: 7154.05.51671

**Statens forurensningstilsyn
Postboks 8100 Dep
0032 Oslo**

Dato, 07.05.2004

FORSLAG TIL NY RETNINGSLINJE FOR AREALBRUK I STØYUTSATTE OMRÅDER - HØRINGSUTTALELSE

Vi viser til Deres brev av 4.2.2004 angående høring av forslag til nye retningslinje for arealbruk i støyutsatte områder.

Friluftslivets fellesorganisasjon (FRIFO) representerer de 12 største friluftslivsorganisasjonene i Norge med til sammen over ½ million medlemskap. En av hovedoppgavene for FRIFO er å ivareta allemannsretten og det enkle og naturvennlige friluftslivets vilkår i Norge, herunder tilgjengelig natur for å drive friluftsliv.

Retningslinjen

Den foreslåtte retningslinjen samler og koordinerer retningslinjene på støyområdet og erstatter en rekke tidligere retningslinjer og rundskriv. Retningslinjen skal legges til grunn ved arealplanlegging og behandling av enkeltsaker etter plan- og bygningsloven. Formålet med retningslinjen er å: (1) synliggjøre støyutsatte områder rundt eksisterende støykilder, (2) gi anbefalinger om hvor støyfølsom arealbruk ikke bør etableres, og hvor etablering kan skje med særlige avbøtende tiltak og (3) gi anbefalinger for støygrenser ved etablering av nye støykilder, slik at de hindrer nye støyplager. Retningslinjene er veiledende, og kan derfor fravikes. Vesentlige avvik i nye arealplaner kan imidlertid gi grunnlag for innsigelse fra statlige myndigheter, bl.a. fylkesmannen.

Følgende støykilder omfattes: vei, jernbane inkl. sporveier m.m., flyplasser, industribedrifter, havner og terminaler, skytebaner for lette våpen, motorsport- og øvingsbaner og vindmøller.

Retningslinjene er i hovedsak delt i to: (1) støysoner rundt eksisterende støykilder og (2) retningslinjer for arealbruk i støysoner. For de ulike støykildene og støysonene er det i retningslinjene foreslått ulike støygrenser.

(1) Støysoner rundt eksisterende støykilder

For støykilder nevnt ovenfor bør det beregnes støy og kartfestes en inndeling i to støysoner:

- En rød sone (som hovedregel en byggeforbudssone) nærmest støykilden.
- En gul sone (vurderingssone) utenfor den røde sonen.

Soneinndelingen skal skje i henhold til kriterier fastsatt i retningslinjen.

(2) Retningslinjer for arealbruk i støysoner

I retningslinjen er det satt opp kriterier/anbefalinger om hva som bør kunne tillates og ikke tillates innenfor støysonene rød og gul, samt hvilke avbøtende tiltak som eventuelt kan settes inn.

Retningslinjen gir også anbefalinger i forhold til etablering av ny støyende virksomhet. Her bør kommunen så langt mulig ikke tillate etablering av støyende virksomhet som medfører at eksisterende bygninger med støyfølsomme bruksformål bli liggende i gul eller rød sone.

I tillegg til støysonene rød og gul omfatter retningslinjen ”stille områder”. I disse områdene bør kommunen unngå å lokalisere nye støykilder slik at verdifulle stille områder forsvinner eller reduseres i omfang. Dette gjelder først og fremst ulike typer av friområder, friluftsliv- og rekreasjonsområder.

Behov for vern

Den generelle samfunnsutvikling fører til et stadig sterkere press på naturen. Mulighetene for å drive friluftsliv svekkes kontinuerlig ved at attraktive naturområder reduseres i størrelse og kvalitet, og gjenværende områder gjøres vanskeligere tilgjengelig. Blant annet har inngrepsfrie naturområder i Norge blitt redusert dramatisk i løpet av de siste 100 årene som følge av ulike typer utbygginger og inngrep.

I tillegg til fysiske naturinngrep er støy et økende miljøproblem som også påvirker kvaliteten for friluftslivet. For de fleste er motivasjonen for å drive friluftsliv den muligheten dette gir til å koble av fra hverdagens ofte hektiske og støyende tilværelse. Friluftslivet er derfor avhengig av attraktive naturområder uten støy.

FRIFOs kommentarer til retningslinjen

FRIFO synes det er positivt at det nå foreslås en ny samlet retningslinje for arealbruk i støyutsatte områder. Forslaget vil være en vesentlig forenkling i forhold til dagens retningslinjer og vil således være enklere for brukerne å forholde seg til.

Det er lagt opp til at retningslinjen skal legges til grunn ved arealplanlegging og behandling av enkeltsaker etter plan- og bygningsloven. FRIFO mener prinsippene i retningslinjen er riktig og forutsatt at den blir fulgt opp vil den kunne bidra til å hindre at støyproblemene utvikler seg i feil retning. Problemet er imidlertid at retningslinjen kun er veiledende og derfor ikke bindende for kommunens arealpolitikk. Det kreves derfor en høy bevissthet om disse problemene i kommunen, noe som sikkert vil variere sterkt fra kommune til kommune. Det ville derfor etter FRIFOs vurdering være et klart behov for å gjøre retningslinjen mer forpliktende for kommunene. Retningslinjen må også være forpliktende for staten når de gjennomfører store utbygginger, jf etableringen av Regionfelt Østlandet i Åmot kommune.

For friluftslivsinteressene er det viktig å hindre etablering av ny støyende virksomhet i eller i nærheten av friluftslivsområder. I tillegg er det viktig å redusere eksisterende støy i nærheten av friluftslivsområder der det er et problem.

FRIFO er derfor glad for at retningslinjene har en sone som kalles ”stille områder”. I denne sonen sier retningslinjen at kommunene bør unngå å lokalisere nye støykilder slik at verdifulle stille

områder ikke forsvinner eller reduseres i omfang. Videre heter det at fravær av støy er en forutsetning for at friluft- og rekreasjonsområder og kulturmiljøer skal ha full verdi.

Retningslinjen for stille områder vil bidra til å opprettholde verdien av friluftsområder, forutsatt at disse blir fulgt opp av kommunene. Som vi skriver ovenfor mener FRIFO at retningslinjen bør være mer forpliktende, ikke minst gjelder dette for stille områder.

I retningslinjen er det satt forskjellige støygrenser for de forskjellige støykildene i de ulike støysonene. FRIFO har ingen mulighet til å vurdere nivået for disse grensene, men forutsetter at disse er satt ut fra klare faglige kriterier som fører til akseptable støynivåer.

Øvrige støyproblemer

Den foreslåtte retningslinjen omfatter støy fra faste kilder i sammenheng med planlegging etter plan- og bygningsloven. For friluftslivet er imidlertid støy fra mobile kilder slik som snøskutere, firehjuls motorsykler, motoriserte fritidsbåter, fly og helikoptre et minst like stort og økende problem som støy fra faste kilder. For eksempel øker antall fritidsbåter stadig, og motorene blir gjerne større og større. På fine sommerdager fører dette til et støynivå på sjøen mange steder som etter FRIFOs vurdering er helt uakseptabelt.

I St meld nr 39 (2000-2001) *Friluftsliv. Ein veg til høgare livskvalitet*, heter de blant annet: ”Det er grunn til å sjå alvorlig på ei utvikling i retning av at sentrale friluftsområde og viktige nærrekrasjonsområde blir utsatt for aukande støy også frå flytrafikk.” I revidert nasjonalbudsjett i 2003 la regjeringen etter henstilling fra Stortinget fram utredningen ”Fjellområdene – bruk, vern og verdiskapning. I denne utredningen heter det blant annet: ”Økende motorferdsel er i ferd med å redusere fjellområdenes kvalitet som turistobjekter, både innenfor og utenfor verneområdene. Undersøkelser viser at stillheten for mange fjellbrukere, ikke minst utenlandske turister, er noe av det som er unikt ved norsk natur. Det er derfor nødvendig å skjerme viktige friluftslivsområder mot støy fra kjøretøy på bakken, småfly og helikoptre.” I en undersøkelse fra 2003 er over 80 % av Norges befolkning uenig i at det bør bli lettere å bruke motorkjøretøyer i norsk utmark.

Dette bør være klare signaler om at støy er uønsket i norsk natur og at myndighetene også må gjøre noe på dette feltet før det er for sent.

Vennlig hilsen
Friluftslivets fellesorganisasjon

Harald Tronvik
generalsekretær

Hans Erik Lerkelund
fagkonsulent